

Παναγιώτης Ε. Πετράκης

Ομ. Καθηγητής Οικονομικών στο Πανεπιστήμιο Αθηνών

**Ελλάδα:
Προς μια Θεσμική Θεμελίωση του
Στρατηγικού Μακροχρόνιου Σχεδιασμού
για το 2035**

6^ο Ετήσιο Συνέδριο Ελληνικής Εταιρείας Αξιολόγησης

Περιεχόμενα

1. Η συζήτηση για το Μέλλον: Από την Αρχαία Ελλάδα στο Σήμερα
2. Αβεβαιότητα, Κίνδυνος και Τυχαιότητα στον Στρατηγικό Μακροχρόνιο Σχεδιασμό
3. Τέσσερα Σενάρια για το Μέλλον
4. Η απαιτούμενη Υπέρβαση της Ιστορίας στην Ελλάδα για το 2035
5. Αποτελεσματική οργάνωση του Μακροχρόνιου Σχεδιασμού

Από την Αρχαία Ελλάδα

στο Σήμερα

*Θέλοντας ο Περδίκκας να μεγαλώσει το βασίλειό του,
ρώτησε το μαντείο των Δελφών και η Πυθία είπε:*

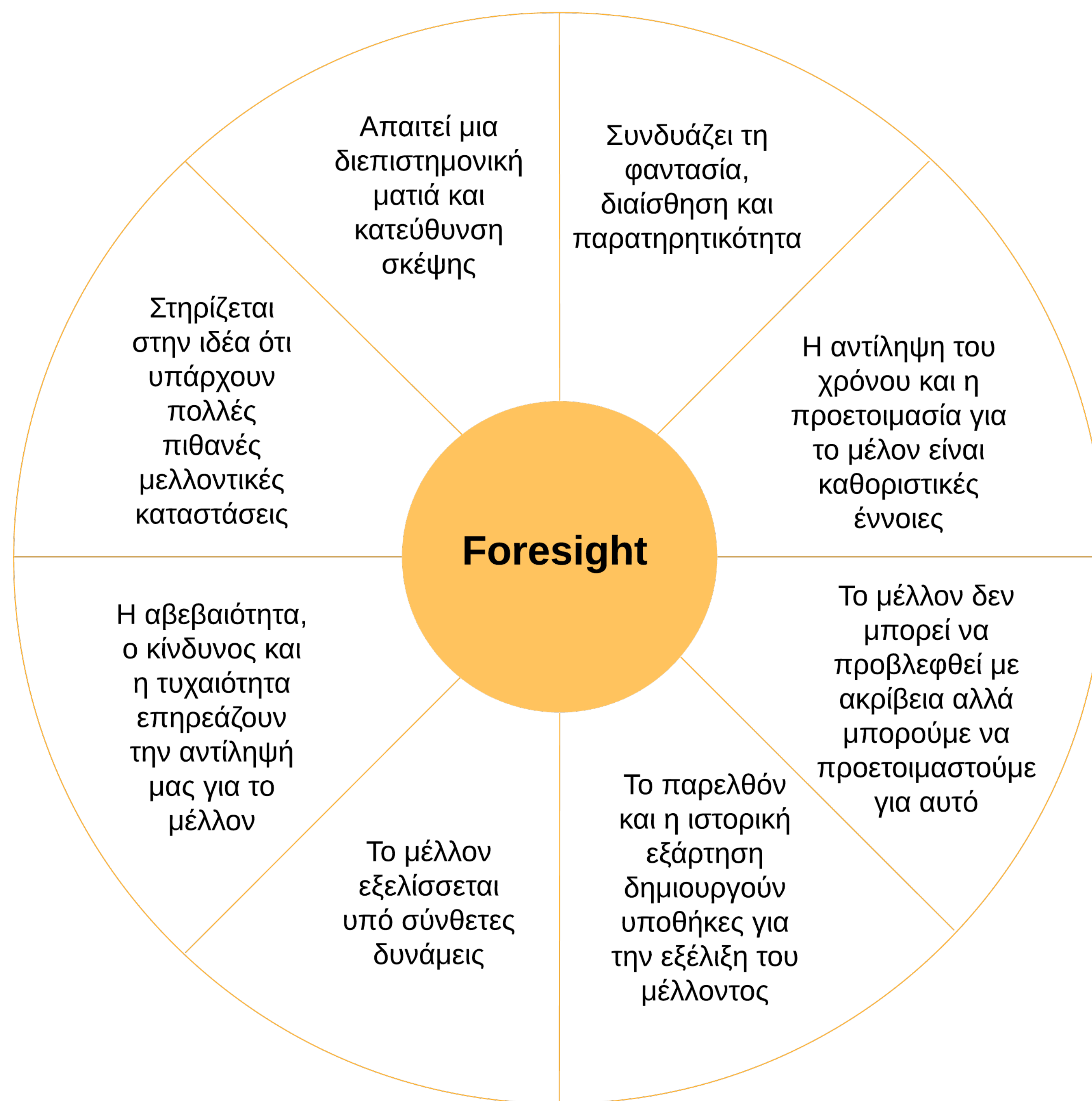
*Οι δοξασμένοι Τημενίδες βασιλεύουν σε πλούσιο τόπο,
τους τον έδωσε ο Δίας που κρατάει την αιγίδα. Όμως
γρήγορα πήγαινε στην Βοττηίδα με τα πολλά κοπάδια και
εκεί που θα ιδείς τις χιονόλευκες γίδες με τα ασημένια
κέρατα να κοιμούνται στην αυγή, σε αυτής της γης τα
πλατώματα θυσίασε στους μακάριους θεούς και χτίσε το
άστυ μίας πόλης.*

Στην ουσία του

Foresight

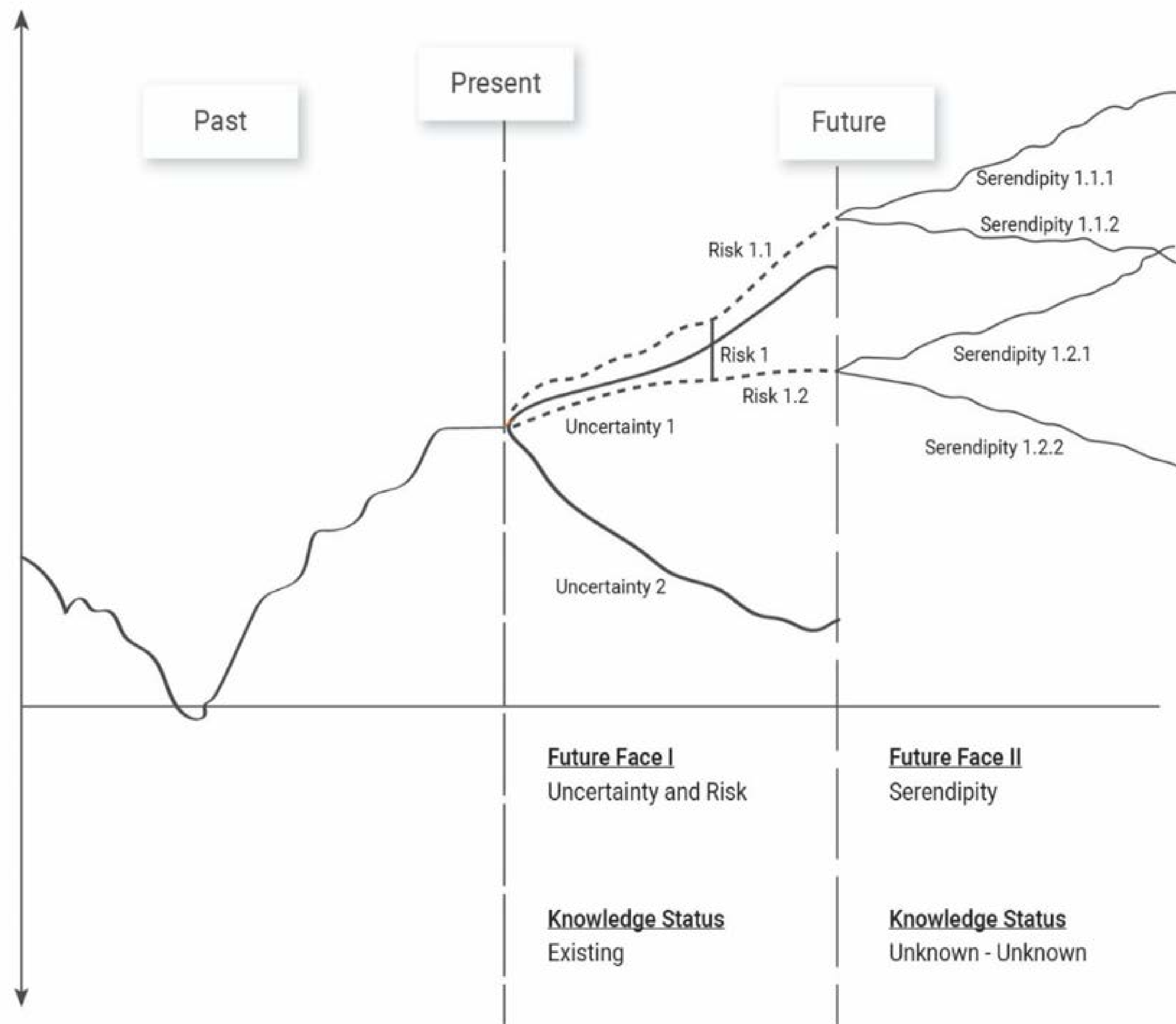
Αβεβαιότητα, Κίνδυνος και

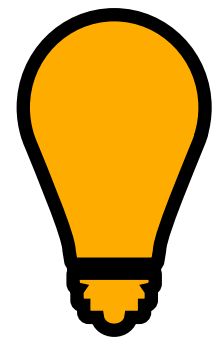
Τυχαιότητα στον Στρατηγικό Σχεδιασμό

Αβεβαιότητα: είναι ενσωματωμένη στις κοινωνίες μας με τη μορφή της πολυπλοκότητας.

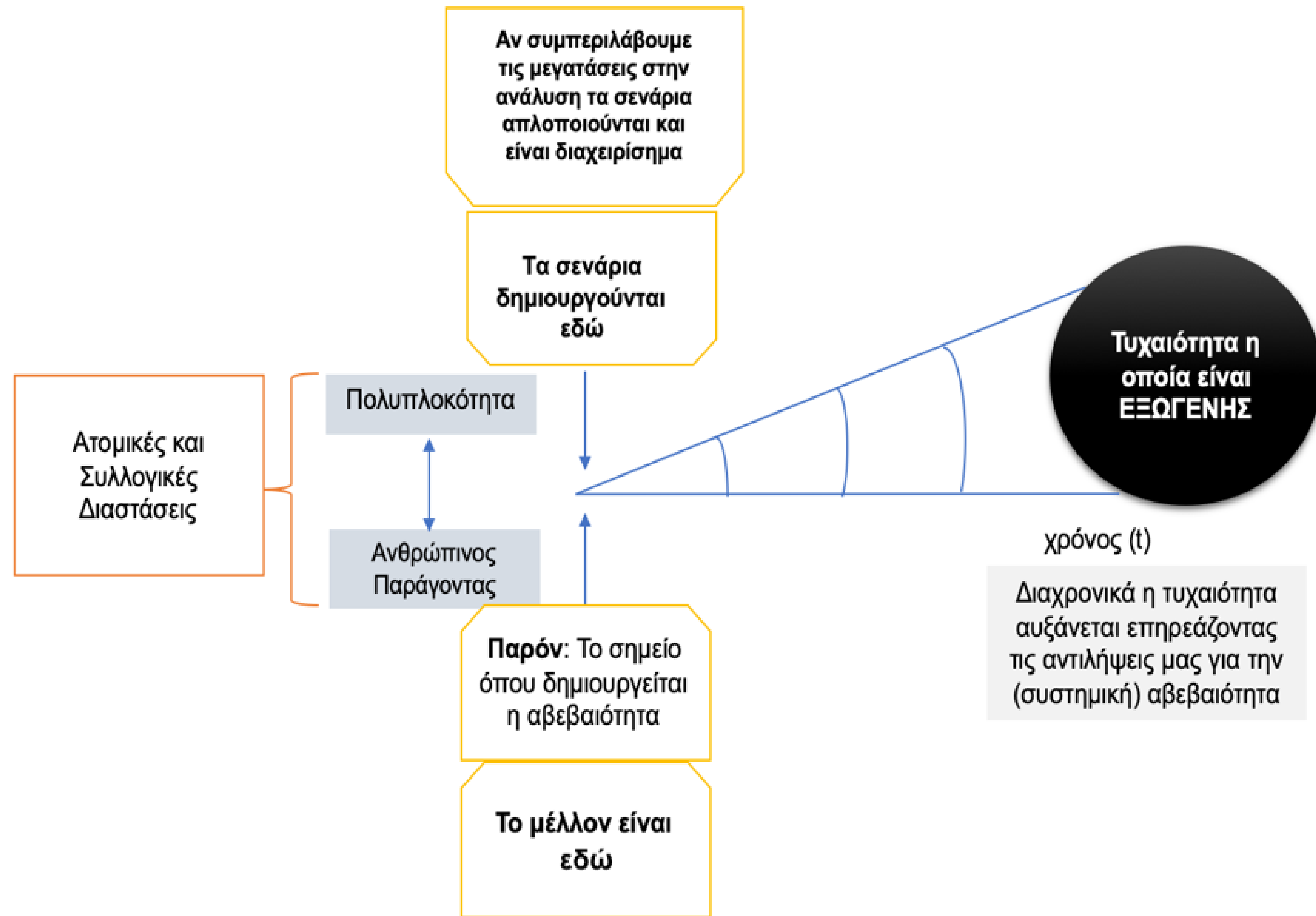
Κίνδυνος: είναι αποτέλεσμα της αβεβαιότητας και αφορά την κίνηση της πραγματικότητας σε διάφορες κατευθύνσεις.

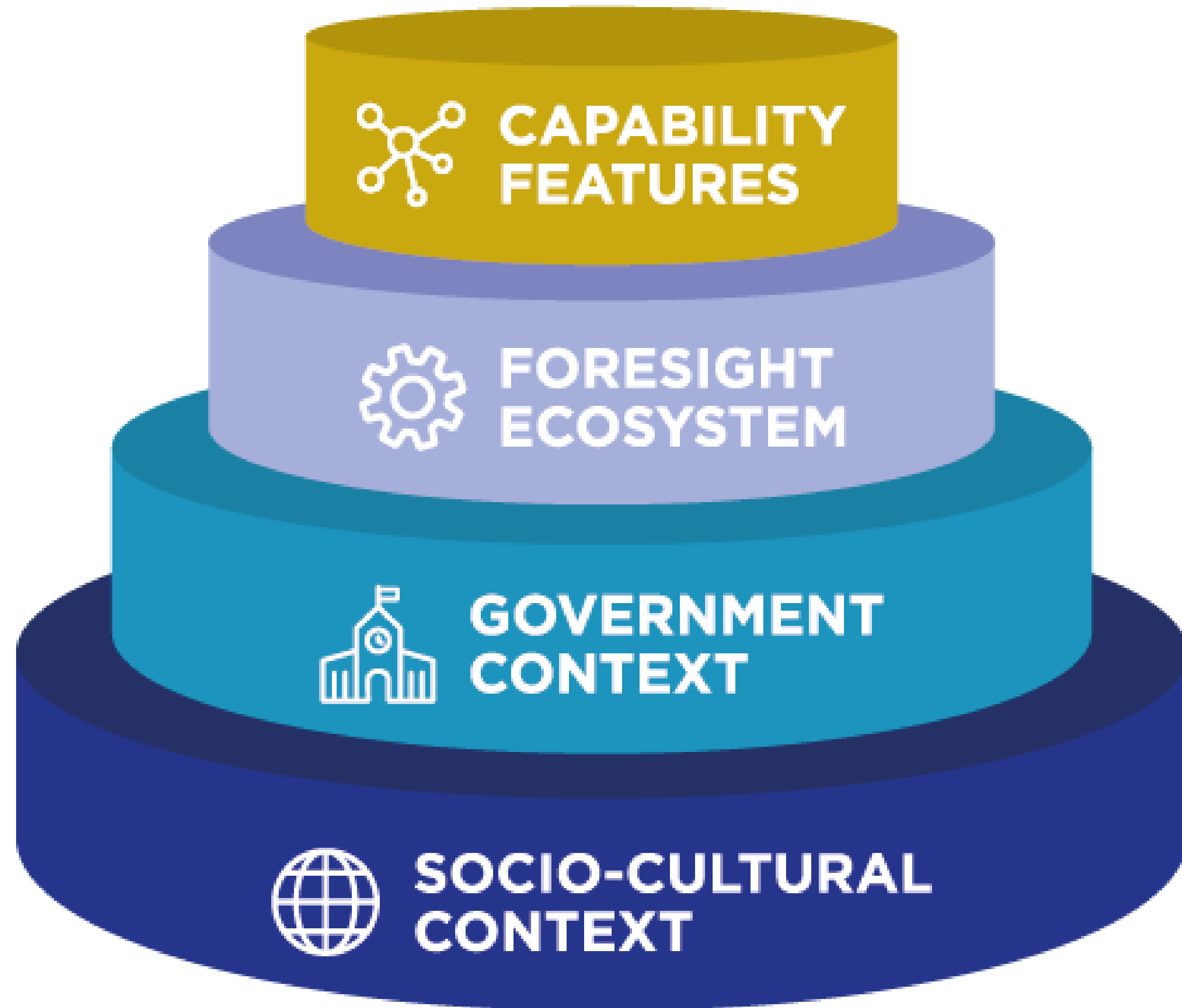
Τυχαιότητα: είναι η μόνη ουσιαστικά άγνωστη ιδιότητα του μέλλοντος που οδηγεί σε άγνωστες και οριακά ασύλληπτες καταστάσεις. Είναι εγγενής παράγοντας της φύσης.

Η αβεβαιότητα και ο κίνδυνος, που είναι χαρακτηριστικά του παρόντος και του παρελθόντος, κάνουν δύσκολη την διακυβέρνηση αλλά μόνο η τυχαιότητα κάνει το μέλλον απρόβλεπτο. Έτσι, είναι εφικτό να σχεδιάσουμε στρατηγικές για την επιρροή του μακρομέλλοντος

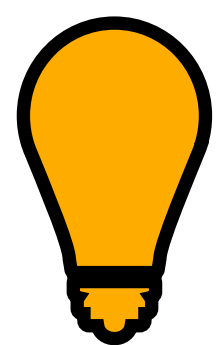

Η προσέγγιση αυτή συνάδει με την ευρύτερη αντίληψη ότι ο στρατηγικός σχεδιασμός οφείλει να αναγνωρίζει την κοινωνία και τη σχέση παρελθόντος, παρόντος και μέλλοντος ως ένα *οικοσύστημα*.

Τέσσερα Σενάρια για

το Μέλλον

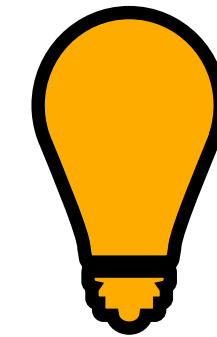

- Οι διάφορες εκφάνσεις του μέλλοντος μπορούν να περιγραφούν με τη χρήση σεναρίων.
- Τα σενάρια περιγράφουν πιθανολογούμενες καταστάσεις και όχι βεβαιότητες.
- Το μέλλον μπορεί να ανταποκρίνεται σε οποιοδήποτε από τα σενάρια ή να εμπίπτει μεταξύ κάποιων από τα σενάρια ή και να μην ομοιάζει με κανένα από αυτά.

Οι Συνιστώσες των Σεναρίων

- Κλιματική Αλλαγή
- Επιστήμη και Τεχνολογία
- Γεωπολιτικό Σκηνικό
- Πληθυσμιακή Εξέλιξη
- Κοινωνικές και Πολιτικές Τάσεις
- Διακυβέρνηση

Κάθε συνιστώσα εξελίσσεται διαφορετικά αναλόγως το σενάριο υπό κατασκευή.

Ικανοποίηση από τη Ζωή // Μεγέθυνση

Χαρακτηρίζεται από σχετική αβεβαιότητα που επιδρά στις εξελίξεις με σύνθετους τρόπους αλλά γενικά οι επικρατούσες συνθήκες ευνοούν μια προσπάθεια μετασχηματισμού των κοινωνικών και οικονομικών δομών προς την ευημερία.

Σενάριο Σταδιακής Προσαρμογής

Ευνοϊκό Σενάριο

Περιγράφει όλες εκείνες τις συνθήκες οι οποίες εξελίσσονται κατά τρόπο ευνοϊκό επιτυγχάνοντας τόσο ευημερία όσο και βεβαιότητα.

Αβεβαιότητα ←

→ Βεβαιότητα

Περιγράφει μη βιώσιμες συνθήκες οι οποίες ταυτόχρονα χαρακτηρίζονται από αβεβαιότητα και τα προϊόντα της: αστάθεια, ηθικός κίνδυνος, δυσμενής επιλογή και μωπικές προσδοκίες.

Δυσμενές Σενάριο

Μη Βιώσιμο Σενάριο

Ενώ η βεβαιότητα είναι αισθητή, η τροπή που έχουν πάρει ορισμένες εξελίξεις συντελούν σε ένα μη βιώσιμο σκηνικό σε ό,τι αφορά τις κοινωνίες και οικονομίες, το οποίο και θα πρέπει να αντιστραφεί.

Μη Ικανοποίηση από τη Ζωή // Μη Μεγέθυνση

Ποσοτικοποίηση της έννοιας του Σεναρίου

$$Sc = ECs * HDI * CB * QR * GR * MG * UU$$

EC	Οικονομική Πολυπλοκότητα ανά μέγεθος
HDI	Πολυπλοκότητα του Ανθρώπινου Κεφαλαίου
CB	Πολιτισμικό Υπόβαθρο
QR	Ποιότητα της Νομοθεσίας
GR	Ρυθμός Μεγέθυνσης
MG	Μεγατάσεις
UU	Άγνωστα-Άγνωστα (Unknown-Unknowns)

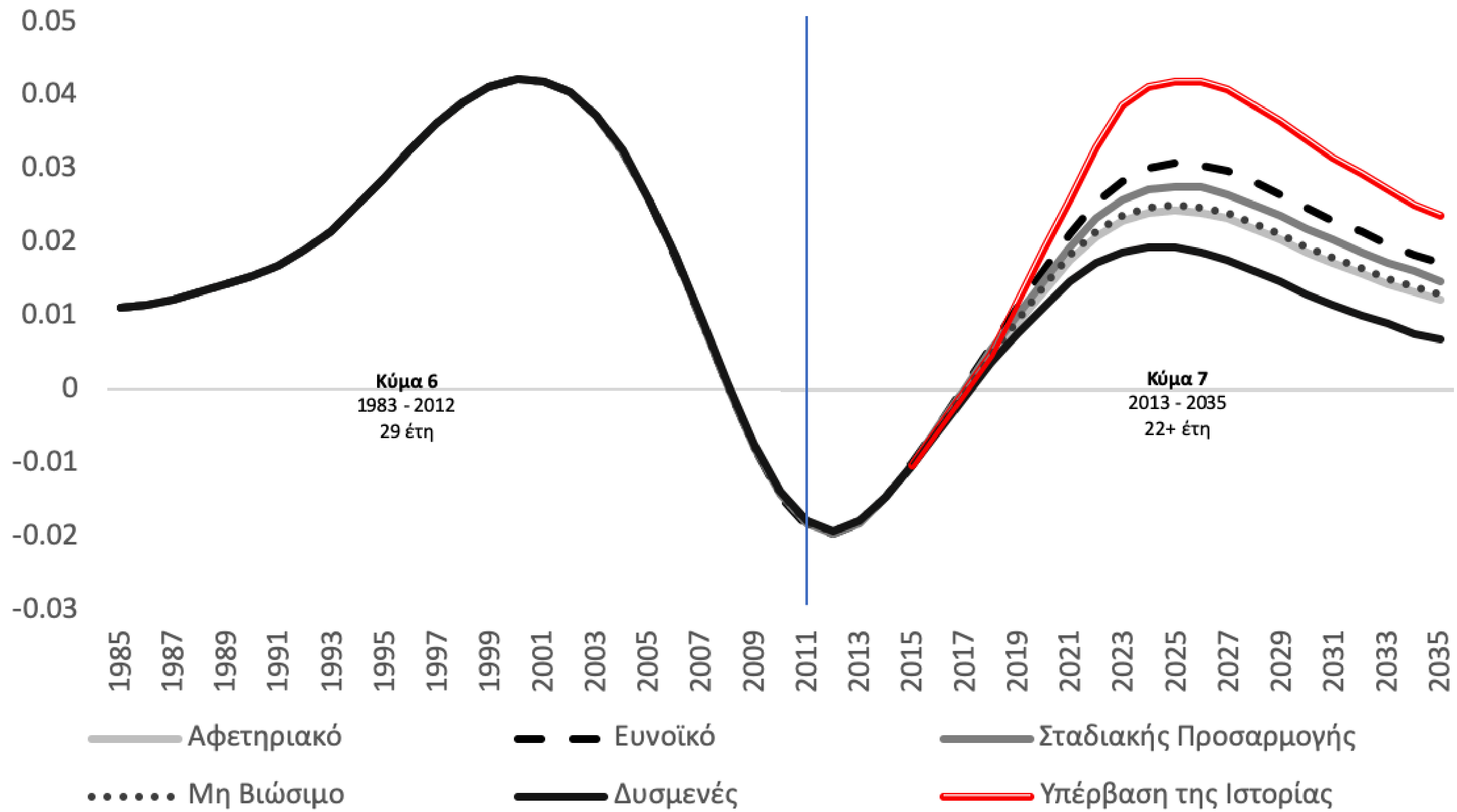

Τέσσερα Σενάρια και

η Υπέρβαση της Ιστορίας στην Ελλάδα

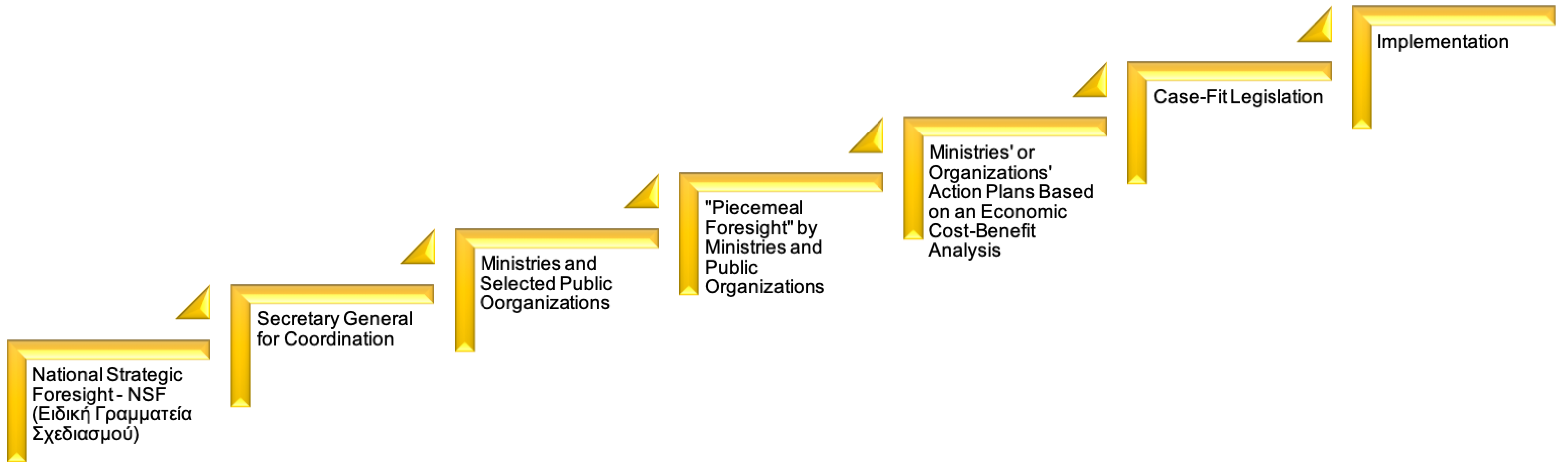
- Με μια περαιτέρω ποσοτικοποίηση των σεναρίων χρησιμοποιώντας proxy οικονομικές μεταβλητές, τα τέσσερα γενικά σενάρια μπορούν να ενσωματωθούν στο έβδομο κύμα για να αντικατοπτρίσουν τις εξελίξεις που παρουσιάζουν σε όρους οικονομικής μεγέθυνσης του ΑΕΠ.
- Το κύριο όμως ζητούμενο δεν είναι να ακολουθήσουμε και να προβλέψουμε την γραμμική εξέλιξη των πραγμάτων αλλά να εντοπίσουμε την **υπέρβαση της ιστορίας**.

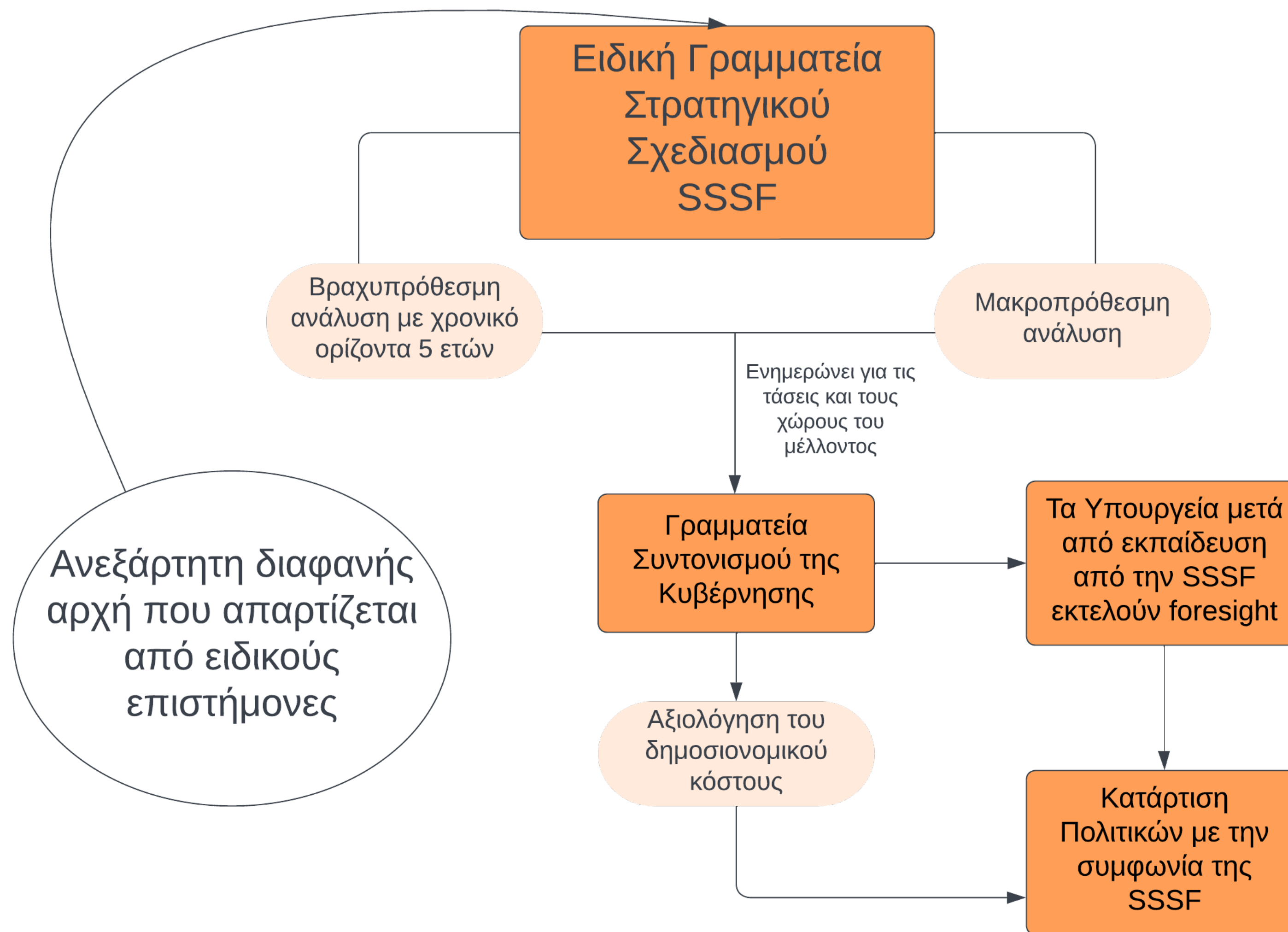

Διοίκηση και

Θεσμική Οργάνωση του Foresight

Συμπέρασμα

- Η ενσωμάτωση της στρατηγικής ανάλυσης στην διακυβέρνηση εξασφαλίζει την ύπαρξη μιας πολύπλευρης και διεπιστημονικής ματιάς στην ανάλυση των εξελίξεων και την σωστή προετοιμασία πολιτικών και κοινωνιών για να υποδεχθούν το μέλλον με σιγουριά.
- Επιτυγχάνεται μέσω τόσο του βραχυχρόνιου όσο και του μακροχρόνιου προσανατολισμού, με τη χρήση μιας *ανεξάρτητης* αρχής και αμερόληπτων επιστημόνων που είναι σε θέση να προτεραιοποιούν σε συνεργασία με την κυβέρνηση και τα υπουργεία στόχους πολιτικής που ευνοούν την ευημερία.

*Βλέπει μακρύτερα κείνος ο
γλάρος που πετάει
ψηλότερα*

